

M. Lauteschlager.

Χαμένο ονειρο

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Φίς τὸ Φρούριον τοῦ Ἀρχαγγέλου. — Εἰς τὰς Θέρμας τοῦ Διοκλητιανοῦ.

ΕΓΑΛΟΠΡΕΠΩΣ ἐγένεντο ἐν Ρώμῃ τὰ ἔγκαινια τῆς ἐκθέσεως, ἣτις ἔδραν ἔχει τὸ περιλάλητον Φρούριον τοῦ Ἀρχαγγέλου.

Εἶναι μία πρωτότυπος ἔκθεσις «ἀναταραστατικὴ»

ἀντικατοπτρίζουσα τὴν ζωὴν τῆς Ρώμης κατὰ τοὺς παρελθόντας Μεσαιωνικοὺς χρόνους. Τὴν ἀρχαίαν Ρώμην ἀναπαριστᾷ ἡ ἔκθεσις τῶν Θερμῶν τοῦ Διοκλητιανοῦ. Τὴν νεωτέραν Ρώμην, ἡ καλλιτεχνικὴ ἔκθεσις τῆς Ἰουλίας Ἐπαύλεως. Τὴν Μεσαιωνικὴν Ρώμην, τὴν μυστηριώδη καὶ ρωμαντικήν, ἀναπαριστᾷ ἡ ἔκθεσις τοῦ Φρούριον τοῦ Ἀρχαγγέλου.

Υπάρχει ἐν δόξῃ ἐν πρωτότυπον τμῆμα ὑπὸ τῆς ἐπωνυμίαν «Ἡ ζωὴ τῶν ἔνων ἐν Ρώμῃ». «Ολα τὰ ἔθνη εἰς στενὰ δωμάτια χαριτωμένης κατασκευῆς παριστάνονται καὶ ἐπιδεικνύντον τὸ αἰώνιον προσκύνημα σοφῶν, ποιητῶν, καλλιτεχνῶν, οἱ δόποιοι ἐνεπνεύσθησαν τὰς ὠφαλοτέρας ἐμπνεύσεις των ἀπὸ τὴν διαμονήν των εἰς τὴν Αἰώνιαν Πόλιν.

Ἡ Γαλλία ἀναπαριστᾷ τὰ ἔχοντα σχέσιν μὲ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὸν Ναπολέοντα, ἡ Ἀγγλία τὸν βίον τῆς οἰκογενείας τῶν Στουάρτ, τῶν καθολικῶν βασιλέων τῆς Ἀγγλίας, τῶν δούλων οἱ τελευταῖοι βλαστοὶ ἔξοριστοι ἀπέθανον ἐν Ρώμῃ, ἡ Γερμανία στέλλει πρωτότυπους εἰκόνας τῆς Ρώμης ζωγραφθείσας ἀπὸ τὸν Γκαΐτε. Ἡ Δανία ἔργα τοῦ μελάγου Τορβάλδσεν τῆς

ζήσαντος ἐν Ρώμῃ. Ἡ Ρουμανία τέλος ἔχει ἵδιον περιπτερον ἀναπαριστῶν οἰκίαν Ρουμάνου χωρικοῦ μὲ ὅλα τὰ καταφανῆ λειψανα τῆς Ρωμαϊκῆς ἐπιρροῆς ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων, κοσμημάτων, εἰκόνων καὶ ἀγιογραφιῶν, διότι ὡς γνωστὸν οἱ Ρουμάνοι διαβεβαιοῦσι ὅτι κατάγονται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ρωμαίους.

Καὶ ἂλλα ἔθνη ἐπτροσωποῦνται εἰς τὴν περίσσογον αὐτὴν συλλογὴν, ἡ δούλια ἀποτελεῖ ἔνα ὑψηλὸν ὕμνον θαυμασμοῦ καὶ ἀγάπης τοῦ παγκοσμίου πνεύματος πρὸς τὴν Ρώμην.

Ἐπειτα ἔρχεται ἡ τοπογραφικὴ ἔκθεσις τῆς Ρώμης, ἡ ἀναπαράστασις ἐνὸς μεσαιωνικοῦ διαμερίσματος μοναστηρίου, ἡ ἔκθεσις τῶν μεσαιωνικῶν ἐνδυμασιῶν, τῶν προσωπίδων καὶ ἐνδυμασιῶν μεσαιωνικῶν τῶν Ἀποκλείων, συλλογὴ ὅπλων παλαιῶν καὶ σκευῶν οἰκιακῶν, μία τελεία ἀναταράστασις ἐνὸς μεσαιωνικοῦ φαρμακείου μὲ βάζα πράγματι ἀρχαῖα κλπ. Καὶ εἰνὲ ὅτας μοναδικά εἰς τὸν κόσμον καὶ μεγίστης ἀξίας. Ἀρκεῖ νὰ λεχθῇ ὅτι ἔνα γυνόδι καλλιτεχνικὸν ἔχει ἀξίαν 35 χιλιάδων φράγκων. Ἐπίσης ὑπάρχει μία θαυμασία καὶ μοναδικὴ συλλογὴ μεσαιωνικῶν κειρουργικῶν ἔργων εἰσιτηρίων μεγίστης ἀξίας.

Εἰς τὴν αὔθουσαν τὴν γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἄιθουσα τοῦ Ἀπόλλωνος» ἐν τῷ διαμερίσματι τῶν Παπῶν ὑπάρχει θαυμασία ἔκθεσις εἰδῶν πορσελάνης γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Μαγιόλικα. Ὑπάρχουν πράγματα μυθώδους ἀξίας. Τρία πιάτα σταλέντα ἀπὸ τὸ Παρίσιο διὰ νὰ ἐκτεθοῦν ὑπελογίσθησαν ἀντὶ διακοσίων πεντηκοντα τρισκαρυάδων φράγκων.

Ὑπάρχει ἐπίσης τμῆμα ἔκθεσεως ἔργων τοῦ Μιχαήλ Ἀγγέλου, καὶ εἰδῶν τέχνης.

Είς τὰς θέρμας τοῦ Διοκλητιανοῦ εἰς ἓν ίδιαίτερον φωτοπλημμυρισμένον περίπτερον παρετάχθησαν τὰ ἔκμαγεια τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τέχνης τὰ ὅποια ἡ ἐπιμονὴ καὶ εἰδικότης τοῦ κ. Καββαδία συνέλεξεν, ὅπως ἐκπροσωτήσουν κατὰ τὰς ἔθνικάς ἔορτάς τῆς Ἰταλίας τὴν ἔξελιξιν τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης διὰ μέσου τῶν αὐτῶν.

Ἄπο δὲ τὴν τὴν ἔκθεσιν τῶν Θερμῶν τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον τμῆμα εἶναι τὸ Ἑλληνικὸν.

Βάσις τῆς ἔκθεσεως αὐτῆς ἡτο νὰ συγκεντρώσουν εἰς τὰς Θέρμας ὅλα τὰ πανταχοῦ τοῦ κόσμου σωζόμενα λείψανα τῆς Ρωμαϊκῆς ἐπικυριαρχίας. Οὗτος πρώτη εἶναι ἡ αὔθινα τοῦ Αὐτοκράτορος Αὐγούστου μὲ δὲ τὰ λείψανα τῶν θριάμβων του.

Ἐπειτα εἶναι ἡ αὔθινα τῆς θεᾶς Ρώμης. Εἰς τὸ μέσον ὑπάρχει τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς Ρώμης σωζόμενον εἰς τὸ Καπιτόλιον. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ δὲ ὑπάρχουν δύο προτομαὶ τῆς μία σωζομένη εἰς τὸ Λούθρον καὶ μία εἰς τὴν Δῆλον.

Κατόπιν ἔπονται αἱ αὔθινα αἱ περιλαμβάνουσαι τὰ Ἄλυρικά μνημεῖα τῆς Ρωμαϊκῆς κατοχῆς. Μετ' αὐτὰ τὰ τῆς Μυσίας, Παιανίας καὶ Δακίας, ἐπαρχιῶν συμπεριλαμβανομένων σήμερον εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ Ρουμανίαν.

Ἐπειτα ἔπονται αἱ αὔθινα μὲ μνημεῖα τῆς ἐν Γερμανίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Ἄλυρικά Ρωμαϊκῆς κατοχῆς. Κατόπιν «ἡ αὔθινα τῆς Ἀχαΐας». Εἰς τὸ κέντρον κυριαρχεῖ τὸ κιονόκρανον τοῦ μνημείου τοῦ Παιάνου Αἴμιλίου, νικητοῦ τῆς περιφύμου μάχης τῆς Πίδνας. Ἐκεῖ πλησίον εὑρίσκεται τὸ περιφύμον ἴερον τῆς Ἀγκύρας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, τὸ ὅποιον, ως γνωστόν, περιέχει τὴν διαθήκην τοῦ Αὐγούστου. Υπάρχουν μνημεῖα τῆς Καρηδόνος, Κυρηναϊκῆς, Περγάμου, Παλλαμύρας καὶ ἄλλων μερῶν, εἰς τὰ ὅποια ἔξηπλώθη ἡ θριαμβευτικὴ ἔξουσία τῆς ἀρχαίας Ρώμης.

Ἡ Ἑλλὰς ἀντὶ τῶν μουμιῶν τῆς Ρωμαϊκῆς κατοχῆς, ἡθέλησε νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν διεθνῆ ἔκθεσιν τῆς Ρώμης ἐν σύνολον δομούμορφον καὶ πολύτιμον τῆς καθόλου ἔξελιξεως τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης.

Τὰ ἔκμαγεια ἔτοποθέτησαν προχείρως ἐκεῖ, ὡς καὶ αἱ ἀλληλῶς θαυμάσαι εἰς μέγιστον σχῆμα φωτογραφία, πεντασίσται τὸν ἀριθμὸν, παντοτάσσαι διάρρορα ἀρχαία τὰ καὶ Μεσαιωνικά. Ἀργότερα θὰ ταξινομηθοῦν ἐπιστημονικῶς

Τὸ σύνολον τῶν ἔκμαγειών ἐλήφθη μὲ πνεῦμα ἐπιστημονικῆς ἀρμονίας καὶ λογικῆς. Διὰ τῶν ἔκμαγειών τούτων παρέχεται μία πλήρης καὶ διαφωτιστική εἰκὼν τῆς ἐν γένει ἔξελιξεως τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τέχνης, κατὰ τὴν γένεσιν, τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν κατάπτωσιν αὐτῆς ἐν τέλει.

Ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν προϊστορικὴν, μὲ τὸν Μυκηναϊκὸν πολιτισμὸν, ἔρχεται κατόπιν ἡ ἀρχαϊκὴ τέχνη ἡ ὅποια ἔχονται εἰς τὴν κλασικὴν περίοδον ἡ ὅποια ἔχει φωταγγή διστέρα τὸν Φειδίαν καὶ τοὺς μεγάλους καλλιτέχνας τῆς Ἀττικῆς καὶ Ἀργειο-σικουνικῆς σχολῆς. Ἡ ἐποχὴ ἀντὶ ἀποτελεῖ τὴν δόξαν τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης μὲ τὸν Φειδίαν, τὸν Σκόπαν, τὸν Πραξιτέλην, τὸν Λύσιππον καὶ ἄλλους γίγαντας τῆς τέχνης.

Καὶ ἔπειτα ἔρχεται ἡ Ἀλεξανδρικὴ περίοδος τῆς καταπτώσεως, τὴν ὅποιαν ἔπακολουθεῖ ἡ Ἑλληνο-ρωμαϊκὴ λεγομένη ἐποχὴ, μία περίοδος ἐστερημένη πρωτοτυπίας καὶ μεγαλωψύνας.

Οἱ Βασιλεῖς τῆς Ἰταλίας καὶ οἱ Γερμανοί πρίγκηπες ἔδειξαν μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Ἑλληνικὴν αὐτὴν ἔκθεσιν.

Ἐκίνησε τὸν θαυμασμὸν ὅλων ὁ γύψινος Ἐρμῆς τοῦ Πραξιτέλους καὶ ἡ πύλη τῶν Μυκηνῶν μὲ τοὺς περιφύμους λέοντας, γνωστὴ καὶ εἰς τοὺς βεβήλους ἀκόμη ἐν Ἰταλίᾳ ἐκ τοῦ θαυμασίου δράματος τοῦ Δ' Ἀν-

N. Aronson.

Προτομὴ Τολστόη

νούντο «Ἡ νεκρὰ πόλις», ὅπερ παιζεται εἰς τὰς ἀρχαίας Μυκήνας.

Ἡ Μυκηναϊκὴ Πύλη, διάφορα ἀρχαϊκὰ ἀγάλματα, μία θαυμασία ἐπιτάφιος στήλη ενθεμένα εἰς Βελανδίτσαν, ἔργον τοῦ γλύπτου Ἀριστοκλέους, εἰς κίων ἀπὸ τὸ μνημεῖον τῶν Λασιμαχιδῶν τοῦ Κεραμεικοῦ καὶ μερικά ἀρχαϊκὰ ἀγάλματα εὑρεθέντα ἐν Ἀκροπόλει κατὰ τὸ 1886 δίδουν θαυμασίαν εἰκόνα τῆς ἀφελοῦς πρωτογόνου Ἑλληνικῆς τέχνης.

Μετ' αὐτὰ ἐπακολουθοῦν τὰ ἔργα τῆς κλασικῆς ἐποχῆς (475 ἔως 323 π. χ.) θαυμάσια ἀνάγλυφα εὑρεθέντα ἐν Ἐλευσίνῃ, τὸ ἔργον ἀνάγλυφον τῆς Αθηνᾶς εὑρεθένταν ἐν Ἀκροπόλει, ἀνάγλυφον ἀπὸ τὴν μετώπην τοῦ Παρθενώνος, δύο ἀγάλματιδια ἀναπαριστῶν τὸν καθέναν ἀγάλμα τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς τοῦ Φειδίσου, δὲ Ἐρμῆς τοῦ Πραξιτέλους καὶ πλεῖστα ἄλλα ἀριστονοργήματα εὑρεθέντα εἰς τὰς ἀνασκαφάς τῆς Ἐπιδαύρου, χρησιμεύοντας ὡς εὑγλωττος ἐνδειξίς τοῦ ὑψους εἰς τὸ ὅποιον ἡδυνήθη νὰ φθάσῃ ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα.

Ἐπειτα ἡ Ἀλεξανδρικὴ περίοδος μὲ τὸν κολοσσαῖον Πυσειδῶνα τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν, μὲ τὸ κολοσσαῖον ἐπίσης ἀγάλμα τῆς Θέμιδος τοῦ ιδίου Μουσείου, καθὼς καὶ μὲ ἄλλα ἔκμαγεια ἐκ τοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν χαρακτηρίζοντα τελείως τὴν περίεργον περίοδον ἔκεινην τῆς τέχνης, καθ' ἥν οἱ καλλιτέχναι ἐπεικήσανταν ἐν τῷ κολοσσαῖῳ καὶ τῷ ἐπιβλητικῷ τὴν ἐπιβολὴν τῆς τέχνης των.

Καὶ τελευταία ἔρχεται ἡ Ἑλληνο-ρωμαϊκὴ περίοδος, ἡ ὅποια δύναται νὰ λεχθῇ ἡ ἐποχὴ τῶν ἀντιγράφων καὶ προτομῶν μὲ τὴν προτομὴν τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, μὲ προτομὴν τοῦ Ἀντωνίου τῶν Πα-

τρόν, μὲ δύο ἀνάγλυφα χορευτριῶν εὑρεθέντα εἰς τὸ θέατρον τοῦ Διονύσου καὶ ἄλλα. Παρ’ αὐτὰ, κεχωρι-
μένα δῆμος, ἔρχονται ἐπιτάφια, ἀνάγλυφα καὶ πλάκες

ἐν αἷς κινηταρχοῦν αἱ ἐπιτύμβιοι πλάκες τοῦ Κεραμείου
καὶ ιδίως οἱ τάφοι τοῦ Δεξιέλεω καὶ Ἡγησοῦς.
Κ. Κ.

ΜΟΝΑ ΛΙΖΑ

ΝΕΚΑΘΕΝ τὸ αἰνιγματικὸν μειδίαμα τῆς Μόννας Λίζας, συζύγου τοῦ Μεσσέρ Φραγκίσκου Τζοκόντο, ἡς τὰ χαρακτηριστικὰ δὲ Λεονάρδος δὲ Βίντσι κατηγάλωσε τέσσαρα δῆλα ἔτη ὅπως ἀναπαραστήσῃ εἰς ἓν ἀπὸ τοὺς ὥραιοτέρους Τπίνακάς του, εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ προσφιλέστερα θέματα εἰς τὰ δυοῖς αὐτοῖς ἀσχολοῦνται οἱ τεχνοκρίται.

Ἐπὶ οὐδεγὸς Ἰσως καλλιτεχνικοῦ θέματος ἔγιναν τόσαι ζωγραφικοῦ συζητήσεις καὶ ἑκεῖνοι ποῦ μόλις κατέρρυθρωσαν νὰ ἀντικρύσουν κάποιαν λύσιν τοῦ αἰνιγματος ἥρχισαν γὰρ κάμηγουν τέτοιον θόρυβον, ὃστε νὰ νομίζῃ κανεὶς ὅτι θέλουν γὰρ συμμερισθοῦν τὴν δόξαν τοῦ μεγάλου ζωγράφου.

Κάποιος τεχνοκρίτης ἐσκέψθη νὰ συλλέξῃ καὶ νὰ ἐκδώσῃ εἰς βιβλίον τὰς γνώμας τῶν συναδέλφων τοῦ τὰς σχετικὰς μὲ τὸ μειδίαμα τῆς Μόννας Λίζας, τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὸ σὸν μα «Τζοκόντα». Τὸ βιβλίον εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον διότι εύρισκει τις ἐν αὐτῷ τὰς πλέον παραδόξους ἐξηγήσεις τοῦ μυστηρίου ποῦ φαίνεται πλανώμενον ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς Φλωρεντίνης δεσποινής.

Μερικοὶ, μεταξὺ δὲ τῶν ἀλλων καὶ δὲ Μπουρζές δμοιογοῦν μὲ θαυμαστὴν εἰλικρίνειαν ὅτι τοὺς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξηγήσουν τὸ μυστηριώδες μειδίαμα τῆς Μόννας Λίζας, ἐνῷ ἀλλοι δὲν διστάζουν νὰ δμοιογήσουν ὅτι τὸ ἐξῆγησαν.

Κάποιος ἐκφέρει τὴν γνώμην ὅτι τὸ μειδίαμα τὸ δυοῖον δὲ Λεονάρδος Δὲ Βίντσι ἀπεικόνισεν ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ μοδέλου του ἀποτελεῖ «έγκυλοπαιδικὴν σύνθεσιν τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως διὰ μέσου τῶν αἰώνων». αἱ Ἀθηγαναὶ καὶ ἡ Ρώμη, τὰ μεσαιωνικὰ ὅνειρα καὶ τῶν Βοργιῶν τὰ ὅργια, δῆλα αὐτὰ τὰ εὐρίσκει κανεὶς συνηγωμένα εἰς τὸ μειδίαμα τῆς συζύγου τοῦ μεσσέρ Φραγκίσκου.

Ο Θεόφιλος Γκωτιέ, σχολιάζων τὸ ἀριστούργημα τοῦ Λεονάρδου, ἔγραψεν ὅτι αἱ πτέρυγες τοῦ δόνη Ζουάνη ἔταχοντο ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν ἀκτίνων τοῦ μαύρου ἥλιου τῶν βλεφάρων τῆς Μόννας Λίζας.

Ἡ Γεωργία Σάνδη, ἡ δύοις καθὸ γυνὴ, δὲν ἦτο φυσικὸν νὰ αἰσθάνεται μεγάλην συμπάθειαν διὰ τὴν Φλωρεντίνην τὴν δύοιαν ἀπηθανάτισεν δὲ χρωστήρο τοῦ διασήμου ζωγράφου, ἀπεφάνθη ὅτι τὸ πλανώμενον εἰς τὰ χεῖλη τῆς γλυκὸν μειδίαμα εἶναι συνάμα καὶ τρομακτικὸν, ὅπως τὸ μειδίαμα τῆς Μεδούσης.

Οι περισσότερον θετικοὶ κριτικοὶ δὲν μᾶς φωτίζουν οὔτε αὐτοί. Ο Ταίν π. χ. εἶναι τῆς γνώμης ὅτι τὸ μυστηριώδες μειδίαμα τῆς Μόννας Λίζας δὲν εἶναι ἀλλο παρὰ ἐκδήλωσις τῶν μυστηριώδῶν ἐπίσης σχέσεων τῶν ὑφισταμένων μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ζωγράφου, εἰς βάρος τοῦ γέρυντος συζύγου. Γερμανὸς κριτικὸς, τοῦ διποίου τὰ νεύρα ἐτάραξε προφανῶς ἡ θέα τῆς ὥραιας εἰκόνος, ἔξεφερε θεωρίαν τόσον παρακινούντευμένην ὃστε νὲ ἀναγκασθῆ ὁ ἴδιος νὰ ζητῇ συγγρώμην ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας, φρονῶν, φαίνεται, ὅτι τὰς κριτικὰς τῶν ἔργων τῆς ζωγραφικῆς δὲν τὰς ἀναγνώσκουν κυρίαι καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν θὰ εἴχεν ἀναγνωστρίας.

Ἄλλη θεωρία εἶναι ὅτι καθ’ ἥν ἐποχὴν εἰργάζετο δὲ Λεονάρδος ὅπως φέρῃ εἰς πέρας τὴν εἰκόνα τῆς Μόννας Λίζας, ἔχασεν αὐτη τὸ μονογενὲς θυγάτερόν της καὶ, ὅπως ἦτο ἐπόμενον, ἐλυπήθη ὑπερβολικά. Ο καλλιτέχνης παρήγειλε τότε νὰ ἔλθουν γελωτοποιοὶ καὶ αὐληταὶ οἱ δύοις ἔπαιζαν καὶ ἐκφιναν διάφορα ἀστεῖα ἐνῷ ἡ Λίζα ἐπόζαιρε. Ἡ σύζυγος τοῦ μεσσέρ Φραγκίσκου ἥγακαζέτο τοισιουτόρπως νὰ μειδιᾷ, ἀλλὰ συνάμα δὲν ἔφευγεν ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς καὶ ἡ ἐκφραστὶς τῆς πικρίας καὶ τῆς θλίψεως ποῦ ἥσθάνετο διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ παιδιοῦ της.

Δι’ αὐτὸν τὸν λόγον τὸ μειδίαμά της φαίνεται τόσον μυστηριώδες.

Πρὸ δύο ἔνδομάδων ἔνας Ισπανὸς τεχνοκρίτης ἔγραψεν ὅτι ἡ εἰκὼν τῆς Μόννας Λίζας ἡ εύρισκομένη εἰς τὸ Λούθερον εἶναι ἀντίγραφον, ἡ γνησία δὲ εἰκὼν τοῦ Λεονάρδου εύρισκεται εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Μαδρίτης.

—Τόρα ἐξηγεῖται τὸ μειδίαμα τῆς Μόννας Λίζας—συμπεραίνει δὲ «Φιγαρώ», σχολιάζων τὴν εἰδησιν—γελά μὲ τὴν ἀνοησίαν τοῦ Ισπανοῦ.